

PLANINSKI VEŠTNIK.

Glasilo „Slov. plan. društva“

Štev. 4.

V Ljubljani, dne 25. aprila 1900.

Leto VI.

Potovanje na Severni rtič (kap).

Spisal Ivan Plantan.

(Dalje.)

Na kolodvoru v Kristijaniji pokliče človek nosača, ki se tukaj ne imenuje več „drager“, nego „bärer“; ta zanese prtljago do omnibusa onega hotela, v katerem se hočeš nastaniti.

Izbral sem si bil „Grand hotel“, ker mi je bil tudi od Cooka priporočen. Ta hotel je najstarejši pa tudi najboljši v Kristijaniji. Leži v sredini mesta ob največji in najlepši cesti „Karl Johans Gade.“

Ta cesta je najdaljša in najbolj obljudena prometna žila v vsej Kristijaniji, pelje pa od glavnega kolodvora do kraljevega dvorca v ravni črti. Dolga je $1\frac{1}{2}$ km. Ob njej se nahajajo največje trgovine in razne banke in marsikatero krasne stavbe iz najnoveše dobe in jako lepega sloga. Po tej cesti se šetajo najrajši domačini pa tudi tujci, in to celo po noči do 12. ure in še dalje. Tudi jaz sem se večkrat izprehajal po njej in ogledoval razne trgovine in knjigotržnice s prekrasnimi fotografijami pokrajini Norveške in Švedske. Toda vročina je postajala proti poldne skoro neznosna, in umakniti sem se moral s ceste v svojo sobo.

Ob treh popoldne je prišel čas za obed. Šel sem torej v obedno dvorano, katero razsvetljuje šest obločnic. Tukaj ni postavljena dolga miza, za katero morajo gosti sestiti po vrsti, kakor pridejo; po vsej dvorani stoje štirivoglate mize, in vsaka je za 4 osebe pogrnjena; kajti Norveržani so svobodni ljudje in tudi tujca ne mučijo. Sedeš lahko, kamor ti drago, in dotični natakar stoji na tvoji strani ter ti predloži menü, kateri ti je na ponudbo od poldruge krone više.

Izbral sem si menü za 3 krone, misleč, da ceneje nego v Halmstadu tudi tukaj v velikem mestu ne more biti. Obed je bil izboren, toda preobilen, in jaz

sem pozneje samo še menü za 2 kroni jemal, ker sem bil že s tem dodobrega nasičen. Pripomniti je, da je pri vsakem menüju končni užitek led v najraznovrstnejši obliki. Kruh je kakor tudi na Švedskem in Ruskem prost in se ne računi.

Med obedom od 3.—6. ure igra v sosednjem restavrantu, ki spada k hotelu, godba. Na menüju je označena kot „staronemška godba“; bil sem jako radoveden, kako so vendar oblečeni ti godeci, ki so tako počasno igrali, kakor da bi jim bili prsti zmrznili. Smejati sem se pa moral, ko sem zagledal, da imajo ti „staronemški“ godeci rdeče atile in bele preproge našite kakor huzarji, in izvedel sem tudi, da so domačini in da nosijo tako fantastično obleko le radi tega, da tujea bolj zanimajo.

Kakor sem bil z obedom in z večerjo zadovoljen, istotako se moram pohvalno izreči o sobi in postrežbi v „Grand hotelu“, ki ga vsakemu lahko z mirno vestjo prav toplo priporočam.

Večerja se v hotelu in sploh v Kristijaniji okoli $\frac{1}{2}$ 10. ure zvečer do 12. ure. Potem gredo v park pri storthingu, ravno nasproti Grand hotela, kjer se ljudje do 1. ure po polnoči in še dalje izprehajajo ali pa po klopeh posedajo.

Tujec kar strmi, ko vidi, da je v mestu svetlo, čeprav ne gori nobena svetiljka. Tukaj zapaziš, da se bližaš severu, kjer sije solnce tudi še ob polnoči in izpreminja temno noč v svetli dan.

Če greš po 1. uri po polnoči spat, ne potrebuješ svetiljke, kajti soba je čisto svetla, in skrbeti moraš, da si napraviš umetno noč in okna zakriješ s temnovišnjevimi zastori. Prvo noč nisem zapazil teh temnih zastorov in vsled tega tudi nisem spal, ker v svetlem prostoru sploh spati ne morem.

Kristijanija je mesto jako resne zunanosti ter spominja nekoliko na Norimberk. Človek lahko sklepa iz zunanosti mesta na značaj Norvežanov. Kakor je vnanjščina mesta in zlasti javnih stavb: državne zbornice, to je „storthinga“, gledališče, cerkva in vseučilišča resna, ravno tako so Norvežani trezni in resni ljudje ter jim ni nič do zunanjih okraskov in zunanjega lišpa. Norvežani so tudi jako vztrajni, delavni in svobodoljubni ter tudi nasproti tujcu ne zatajujejo; svojega značaja pri vsem tem so jako vljudni in postrežljivi. Ta značaj se ujema povsem z značajem dežele same; ker sta dežele dve tretjini neplodoviti in gorati ter ena tretjina ne more prebivaleev živiti, se morajo baviti s trgovino, z mornarstvom in z ribjim lovom. To delo je pa silno naporno in tudi jako nevarno, in Norvežan dobro ve, da ga pri njegovem boju za obstanek in vsakdanji kruh spremlja neprestano smrtna nevarnost; kajti tretjina mornarjev in ribičev se ponesreči na morju. Ker si to žilavo ljudstvo le stežka služi kruh, je pač umevno, da je vsled tega zelo resno in pa tudi varčno. Poleg tega je pa tudi jako dobrega srca in skozinski pošteno. Tako mi je pravil neki inženir, ki je šest tednov kopal in iskal razne rude na Norveškem, da je ne samo po dnevi, temveč tudi po noči na samotnih in obljudenih krajih puščal razno orodje in tudi obleko, ne da bi mu bila kaka stvarca izginila.

Ljudje so lepi: moški veliki in žilavi, ženske bolj slabotne in vseskoz rumenolase; obraza so jako lepega in jako živahne. Čudil sem se pa, kako velike noge imajo nekateri moški, in v razstavnih oknih vidiš po mestu črevlje, ki so dvakrat tako dolgi kakor navadni črevlji pri nas.

Zaminivo v Kristijaniji je za nas to, da je mesto večinoma leseno; le novejšje zgradbe so zidane in še te imajo notranje stene lesene in ometane. Tudi v prvem hotelu (Grand hotelu), kjer sem bil nastanjen, je vse leseno in od zunaj ometano, po sobah pa tapetovano.

V jutro sem zapazil na oknu pritrjeno dober palec debelo vrv, in prepričal sem se kmalu, da je namenjena gostu pomagati ob požaru, da se skoz okno reši na prosto. To je jako previdno, kajti hodniki in stopnice so iz lesa in ob požaru bi hotel zgorel do tal.

Kristijanija je že večkrat pogorela, ali vstala je zopet pomlajena in zopet lesena. Stavijo pa lesene stavbe edino zato, ker so bolj gorke in veliko ceneje nego zidane. V zadnjih letih so zgradili nekoliko večjih poslopij iz opeke in kamena.

Na najvišjem koncu ceste Karl Johans Gade stoji širno poslopje, kraljeva palača; ta spominja po svoji legi na muzej v Pragi na trgu sv. Vaelava. Razgled izpred te palače po mestu je krasen. Na desno stran grada je velik park, ki je občinstvu na razpolago. Čarobno je pa Karl Johans Gade razsvetljena, kadar zahajajoče solnce razliva po njej skozi vežo kraljevega gradu svoje zadnje zlate žarke okoli $\frac{1}{2}$ 10. ure zvečer. Te slike ni mogoče pozabiti, tako živo se vtisne v spomin.

Na zahodni strani kraljevega dvorca se razprostira proti fjordu najnovejši in najlepši del mesta, tako zvani „kotåge“, ki obstoji iz samih vil, katere so pa vse lesene in jako slikovite. Sploh je vsa okolica Kristijanije obsejana z raznovrstnimi vilami, kajti vsak količkaj imoviti obrtnik ali meščan ima svojo vilo. Zvečer ob 9. uri se deloma vozijo z železnico, večinoma pa s parobrodi Kristijančani na svoja lotovišča in drugo jutro ob 9. uri dopoldne pa se zopet vračajo v mesto.

Okolica je krasna; najlepši izlet je pač z električno železnico na „Holmenkollen in Frognersoeter“, ki je $3\frac{1}{2}$ ure od Kristijanije na najvišjem robu kristijanskega pogorja. Za 35 oerov se pripelješ v $\frac{3}{4}$ ure na Holmenkollen, in potem je uro hoda po lepi, toda zelo prašni cesti do Frognersoeterja. Od tod uživaš prekrasen razgled po celem mestu in, kakor daleč oko zreti more, tudi po kristijanskem fjordu, ki je 120 km dolg. Bila mi je sreča mila, da je morje bilo čisto; gledal sem dolgo časa v to prekrasno sliko narave, kakršne ni izlepa kje najti.

Med potjo me je kratkočasil neki profesor iz Nemčije. Ta mož je vsakega človeka, ki je imel rumeno brado, smatral za Nemca ter ga je hotel nemško pozdravljati. Mož se je sicer vselej zmotil, a to ga ni zadrževalo, da je prihodnjega človeka zopet ogovoril z besedami: „Sprechen Sie deutsch“? in dobil je dosledno zategnjeni odgovor „nei“, to je „ne“.

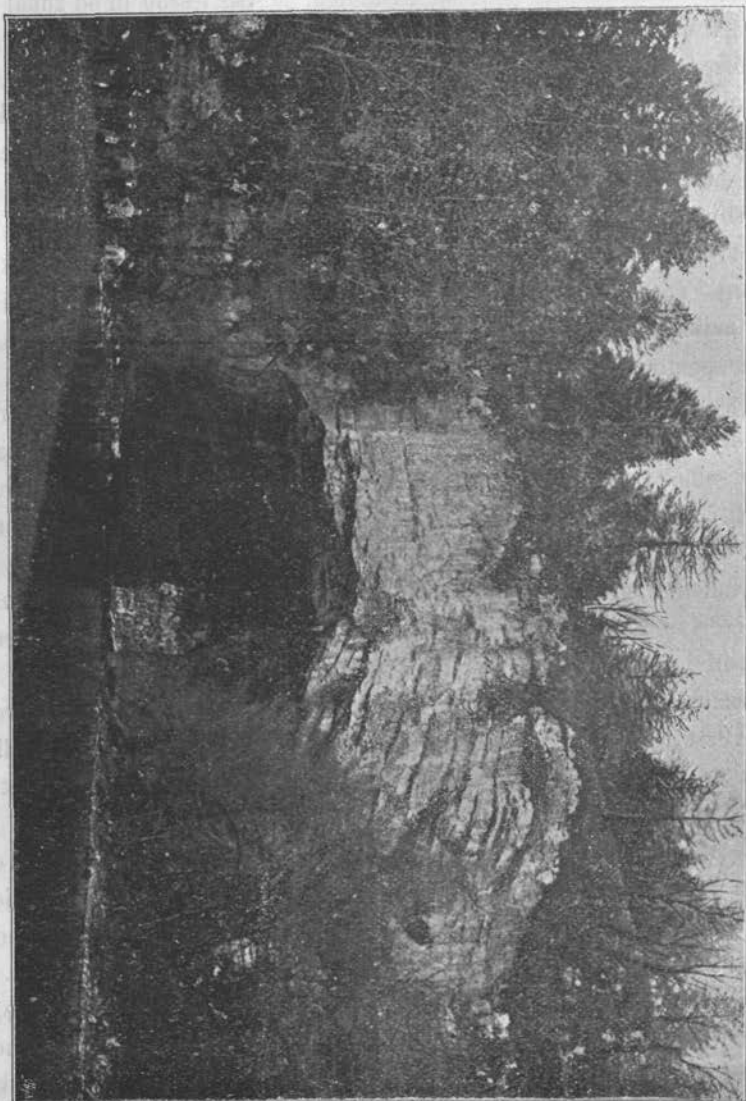
(Dalje prihodnjč.)

Rakovska dolina in Cerkniško jezero.

Spisal S. Rutar.

(Dalje.)

Iz omenjene okapnice se nam je povrniti zopet na planotico nad udrtinami. Drzen skaloplezeec se lahko spusti tudi k zadnjemu izviru Raka na zahodni strani tu omenjenih udrtin. Tu najde mogočno steno, na katere podnožju priteka

Veliki škocjanski most (zunaj).

Rak iz ozke votline. Stena je tako razpokana, da so ljudje napravili po teh razpokah steze, po katerih se da za silo hoditi. Na levi in desni strani so preduhi, po katerih prihaja zrak in svetloba v votlino. Vendar je nemogoče po tej votlini prodirati proti udrtinam, ker voda napolnjuje ves podzemeljski hodnik. Pred to

votlino je stala nekdam Seliška žaga, ki je imela mogočen jez do vhoda k votlini. To žago pa je razdrila valikanska povodenj po zimi l. 1852. in spomladi l. 1853. ter ji je odnesla streho četrte ure daleč navzdol po travnati dolini.

Prav zanimiva je cesta iz Planine ali Postojne v Rakovsko dolino, in sicer iz Gorenje Planine mimo romantične razvaline Malega grada, ali pa iz Dolenje Planine mimo grada Zajčnika (Haasberg) proti jugovzhodu. Lepa cesta vodi skozi gozdu, in v pol ure prideš peš do Velike koliševke, t. j. do ogromne kraške udrtine, ki je blizu 90 m globoka. Odtod do železniške proge pri km 488.8 (na severni strani zarez) je 15—20 minut hoda, potem pa še pol ure do spodnjega mosta v Rakovski dolini. Od ovinka planinske ceste drži proti ssvzh. najkrajša pot na Rakek, ki pa na specialnem zemljevidu ni zaznamenovana. Od tega ovinka, odnosno od prvega mosta vodi nazaj na Rakek kolovozna pot, ki je nekoliko manj nego tri kilometre (pol ure) dolga, a prav prijetna, ker vodi po gozdni senci do železnice.

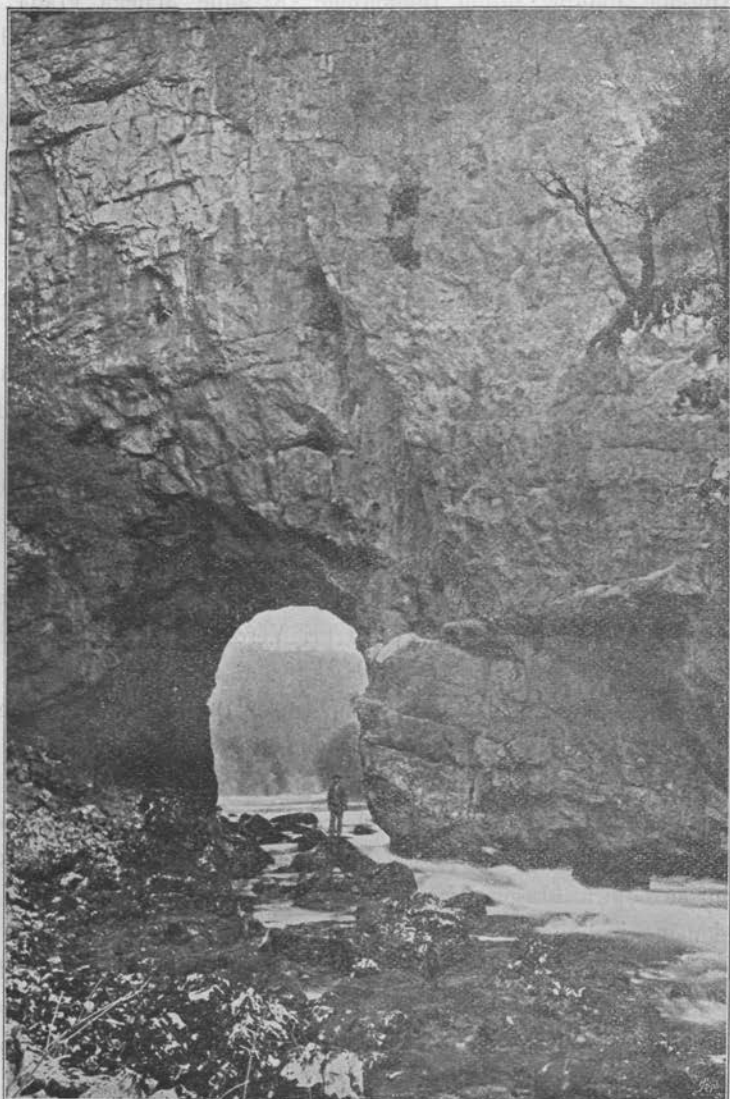
Prvi škočjanski most (glej podobi na strani 56. in 58.) je velikanski skalnat obok, katerega predor je 19 m visok in 48 m dolg. Nad njim je svod še 23 m debel, tako da se vsa skalnata grmada vzdiga dobrih 42 m nad dolino. Od zgoraj je ta skalnati most 52 m širok. Po njem je cesta tako lepo izpeljana med visokim drevjem, da od začetka niti ne opazimo, da se vozimo čez velikanski, od prirode postavljen most. Temu mostu se ne da nič sličnega primerjati daleč na okrog. Takoimenovana „Prebiška vrata“ na severnem Češkem so sicer za dva metra višja, toda za polovico krajša. Most čez Vejo pri Veroni je sicer 50 m dolg, pa ni obokan, nego podoben je velikanski plošči, ki sloni na dveh stebrih.

Vrhu Škočjanskega mosta se vidijo med grmovjem razvaline kapelice sv. Kancijana. Ko je J. N. Nagel po naročilu cesarja Franca I. l. 1748. preiskaval „prirodne znamenitosti Kranjske dežele“ (njegov rokopis hrani c. kr. dvorna knjižnica), je našel poleg kapele sv. Kancijana še manjšo sv. Benedikta. Okoli obeh je držal zid, in blizu tam je stala tudi cerkovnikova hiša. Nekoliko korakov za razvalino se odpira krasen razgled na spodaj tekočo vodo in na votlino, v katero se končno izgublja.

Rak teče namreč skoz predor pod skalnatim mostom v 16 m dolgo rupo ali kraško udrtino. Vendar pa se del vode izgublja še v Rakovski dolini v ponore in pijavke blizu desnega mostnega stebra. Ob vročih poletjih izginje tu celo vsa voda, tako da se lahko po suhem gre pod mostom. Skoz rupo pa voda ob deževju bolj pada nego teče, prav tako kakor pri Škočjani blizu Divače. Udrtino obdajajo navpične stene; visoko gori se vidi modro nebo, a pred nami zija v ozadju žrelo prostorne votline, v katero se izgublja Rak. Po tej votlini je mogoče še kakih 250 m dalje prodreti, a v njej se ne nahaja nič zanimivega. Samo na levi strani gori se vidi skoz strop oknu podobna odprtina (Valvasor jo imenuje „dimniku podobno luknjo“), od katere se spušča dolg sipec (Schuttkegel) navzdol. Po tem sipcu vodi zelo strma, opolzla pot navzgor do vrha mosta. Poprej so

bile tam tudi nekake lesene stopnice, ki so pa sedaj segnile. Ta pot se torej ne more nikomur priporočati.

Od prvega mosta pa do planotice pri udrtinah drugega mosta jo dobra dva kilometra. Vozna pot je od začetka skoro ravna, potem pa se vzdiga počasi

Veliki škečjanski most (znotraj).

navzgor do planotice. Izprehod po njej je celo prijeten, ker korakamo izmenice po sočnatih travnikih in zelenem gozdu, dokler ne obstanemo pred zgoraj opisanimi udrtinami. Kdor se noče vrniti odtod nazaj na Rakek skoz Windischgrätzovo preseko, ta porabi lahko priložnost in gre po kolovozni poti dalje proti vzhodu na Selice ter pride v dobri uri hoda v Cerknico.

Ta trg šteje okoli 1600 prebivalcev ter je sedež dekanije, sodnije in davkarije. Cerkev M. D. je zelo stara (prva je bila sezidana že v IX. stoletju), in po njej sta dobila svoje ime kraj in vsa dolina. Spadala je najpoprej pod oglejske patrijarhe, ki so jo izročili l. 1361. v oskrbovanje bistriškim kartuzijancem. Turki so prišli prvokrat v Cerknico l. 1472. in požgali farno cerkev, kakor priča latinski napis v cerkvenem voglu poleg stranskih vrat. Taki napadi so se ponavljali tudi l. 1476., 1480. in 1491, zato so Cerkničani sezidali okoli cerkve „tabor“, ki deloma še stoji, t. j. dva stolpa, v katerih je dandanašnji stanovanje in pa shramba, kjer kažejo 100 kg težak topič, ki so ga baje Turkom vzeli. Sicer pa so se morali Cerkničani zbirati ob času turških navalov na Šilentaboru nad Zagorjem, dokler jih ni oprostil te dolžnosti nadvojvoda Karel l. 1582.

Iz Cerknice je napeljan skoro tik ob cesti na Rakek vodovod, ki preskrbuje postajo in vas s potrebno pitno vodo.

Nekako sredi med sedanjo in staro cesto (med Skrajnikom in Kapelico) se nahaja v prijazni dolinici Loško, nemški „Thurnlak“. Tu je stal na vzvišenem mestu dvonastropni gradič bistriških menihov, obdan z utrjenim dvoriščem, na katerem je bil vodnjak iz rezanega kamenja. Zunaj dvorišča je stala žitnica, v kateri so stanovali tudi samostanski hlapci. Za žitnico je bila konjušnica za 16 konj, nekoliko niže pa hlev za govejo živino. Okoli teh poslopij so se razprostirali po dolinici sadni vrt in njive, po gričih pa senožeti. Proti severu je bila kapela sv. Leonharda, o kateri se komaj še pozna, kje da je stala. Tudi od gradiča stoji le še malo zidovja pokoneu, in gospodarska poslopja so skoro do tal podrta. Od gradiča proti trgu je vodila takoimenovana „prelatova pot.“

Južno od Loškega, prav tik jezera, se vzdiga kameniti grič Tržišče poleg Dolenje vasi. Na njegovi planoti se vidijo nasipi prazgodovinskega gradišča, a dotično pokopališče se nahaja na obronku proti jezeru. Tu so kopali konec l. 1877. in našli okoli 60 žar iz peščene ilovice, ki so bile pokrite z neobdelanimi ploščami in večinoma položene v skalnate razpoke. V vsaki žari so se nahajale sežgane kosti, po ena ali dve kupi ali zdelici, potem po dva ali trije bronasti predmeti (navadno fibule) iz halštatske dobe, ki pa so bolj nenavadne oblike. Našli so tudi mnogo ilnatih svitkov (podstavcev za šiljaste posode) in še celo mnogo srebrnih novcev. (Deschmann, Heidnische Urnengrabstätte bei Zirknitz, „Mitth. d. anthropol. Ges. in Wien“, Band VIII, 5 und 6).

Drugo gradišče je stalo na griču 859 m vzhodno od Cerknice proti Slivnici. Tu so našli surove črepinje, osle, vretenca, uteži za statve i. t. d. O Slivnici pripoveduje ljudstvo mnogo strahovitega. Ob nevihti se zavije vsa gora v gosto meglo, in tedaj začne iz globoke jame na njenem vrhu prihajati toča. Zato so hodile še pred 200 leti vsak binkoštni ponedeljek velike procesije pod vodstvom duhovnikov na Slivnico točo „panat“. V jami so prebivale baje čarovnice, ki so točo delale. Gotovo je, da so tudi v Cerknici čarovnice na grmadah sežigali, n. pr. še l. 1670. Primeri: J. Žirovnik, Cerkniško jezero, str. 12—13. 28.

(Konec prihodnjič.)

Glavni ra-

Dohodki. „Slovenskega planinskega društva“

		gld.	kr.	gld.	kr.
1	Gotovina iz leta 1898.	—	—	1294	62
2	Prispevki članov:				
	a) sprejemnine	164	—		
	b) letnine	2631	50		
	c) ustanovnine	362	—	3157	50
3	Podpore in darila:				
	a) redne podpore	800	—		
	b) druga darila	550	93	1350	93
4	Posebni za razne zgradbe in plan. naprave nabrani novci:				
	a) za Triglavsko kočo	24	63		
	b) „ Češko kočo	7269	07		
	c) „ jubilejno kapelico pod Ojstrico	27	74		
	d) „ kočo na Boču	97	90		
	e) „ Hausenbichlerjevo kočo	459	06		
	f) „ razna pota	560	50	8438	90
5	Dohodki koč:				
	a) osrednjega društva	348	07		
	b) Radovljiške podružnice	16	30		
	c) Savinske podružnice	103	07	467	44
6	Dohodki društvenih listov in publikacij:				
	a) osrednjega društva	98	95		
	b) Češke podružnice	114	64	213	59
7	Prejeta posojila in povrnjena predplačila	—	—	754	18
8	Prispevki na račun l. 1900.	—	—	64	—
9	Razni dohodki	—	—	384	60
Skupaj		—	—	16125	76

čunski sklep

za VII. društveno leto 1899.

Stroški.

		gld.	kr.	gld.	kr.
1	Upravni stroški	—	—	662	26
2	Stroški za društvena lista in publikacije	—	—	919	95
3	„ „ knjige in časopise	—	—	51	40
4	„ „ pota, markacije in napise	—	—	1656	86
5	„ „ gradnjo koč, za nakup posestev in za razne zgradbe	—	—	8498	41
6	Stroški za vzdrževanje koč in planinskih naprav	—	—	286	86
7	Stroški za oskrbovanje koč	—	—	466	77
8	„ „ vremenski opazovališči na Triglavu in na Ojstrici	—	—	199	20
9	Obrestovanje posojil	—	—	146	74
10	Razni stroški (zabavni večeri, razglednice i. t. d.)	—	—	741	38
11	Dana predplačila	—	—	79	11
12	Vrnjena posojila	—	—	1282	29
13	Naloženi denarji	—	—	32	60
14	Končna gotovina	—	—	1101	93
Skupaj		—	—	16125	76

Osrednji odbor „Slov. plan. društva“.

Razkaz „Slovenskega planinskega

Aktiva.

		gld.	kr.	gld.	kr.
I. Gotovina.					
1	Končna gotovina	—	—	1101	93
II. Zastanki.					
2	Zastanki redni in izredni	—	—	289	11
III. Vrednosti.					
3	Vrednostni papirji	—	—	146	33
4	Knjižnice	—	—	560	—
5	Zaloga društvenih spisov, razglednic, društ. znamenj in spominskih knjig	—	—	739	—
6	Inventar	—	—	225	—
7	Zaloga novih napisnih tabel*)	—	—	90	—
8	„ provijanta	—	—	15	—
IV. Posestva in druge naprave.					
9	Zemljišča	—	—	297	—
10	Koče z inventarjem:				
	a) Aljaževa koča	450	—		
	b) Češka „	7500	—		
	c) Gornjegrajska „	652	—		
	d) Hausenbichlerjeva „	690	—		
	e) Kocbekova „	2350	—		
	f) Koča na Begunjščici	200	—		
	g) „ „ Boču	175	—		
	h) „ v Planici	80	—		
	i) „ na Rodoci	350	—		
	j) Luška koča	180	—		
	k) Mozirska „	535	—		
	l) Orožnova „	1200	—		
	m) Triglavska „	6000	—		
	n) Vodnikova „	940	—	21302	—
11	Aljažev stolp	—	—	350	—
12	Staničevo zavetišče	—	—	200	—
13	Jubilejna kapelica pod Ojstrico	—	—	1175	—
14	Veranda pri slapu pod Rinko	—	—	90	—
15	Oprava v društvenih sobah	—	—	80	—
	Skupaj	—	—	26660	37

*) Koli in že rabljene napisne table se ne izkazujejo kot imovina

imovine društva“ konec 1. 1899.

Pasiva.

		gld.	kr.	gld.	kr.
1	Dolgovi pri raznih denarnih zavodih	—	—	3641	43
2	Druška pasiva:				
	a) osrednjega društva	1250	—		
	b) Radovljiške podružnice	33	—		
	c) Savinske „	150	—	1433	—
3	Prispevki na račun l. 1900.	—	—	64	—
4	Čista imovina	—	—	21521	94
	Skupaj	—	—	26660	37

Društvene vesti.

† **Ignacij Orožen.** V Mariboru je umrl dne 13. t. m. v 82. letu svoje starosti tamonjšni stolni prošt Ignacij Orožen, protonotar apostolski, vitez železne krone III. reda itd. Pokojnik je bil jako ugleden duhovnik in dobro znan zgodovinski pisatelj, ki je s svojimi spisi veliko storil za domače domoznastvo. V mladih letih je bil tudi vnet turist in je kaj rad pohajal v naše planine. Bil je med prvimi hribolazei na Ojstrici v Savinskih planinah že leta 1855. Pred njim je bil na Ojstrici leta 1848. župnik Plaskan s kaplanom Tanzerjem. Z vidno radostjo je v zadnjih letih opazoval veliki napredek Sl. pl. društva in slovenske turistike. Bodi mu lahka zemljica!

Darovi za Češko kočo na Grintaveu so znašali konec marcija 3823 K 34 h; damski odsek je pa nabral za notranjo opravo prispevkov 482 K. Damskemu odseku načeluje gospa Julija Chodounska, soproga univ. profesorja.

Darila „Savinski podružnici: Slavna posojilnica na Vranskem 30 K, slavna posojilnica v Šmarjem 20 K, slavna posojilnica v Vitanju 5 K, slavna posojilnica v Gornjem gradu 50 K in slavna posojilnica v Konjicah 10 K. Iskrena hvala!

Sklad za jubilejno kapelo. Darovala sta: č. gospa Marija Križanec v Brežicah 17 K in č. g. Melhijor Zorko, kaplan v Prihovi, 3 K 90 h. Pristrčna jima hvala!

Novi člani.

Osrednjega društva:

- Gd. Stegnar Vinko, sod. uradnik v Ljubljani.
- „ Globočnik Ciril, knjigovodja banke „Slavije“ v Ljubljani.
- „ Potočnik Matevž, supl. v Novem mestu.
- „ Simon Pavel, uradnik sploš. kreditnega društva v Ljubljani.
- „ Štamcar Danijel, c. kr. oficijal fin. ravn. v Ljubljani.
- „ Krapeš Fran, kavarnar v Ljubljani.
- „ Jelenc Luka, mestni učit. v Ljubljani.
- „ Šetine Ignacij, trg. potnik v Ljubljani.

Češke podružnice:

- Gd. Nemeč Jos., višji revid. v p. v Velechvini.
- „ Ziegler J., gimn. profesor v Kraljevem Hradu.
- „ Prachenský Stanko v Pragi.
- „ Vik Izidor, uradnik na Dunaju.

- Gd. dr. Langkramer Vaclav, odvet. v Pragi.
- „ Čelakovský Jaromir, likvidator deželne banke v Pragi.
- „ Jerička G., ravn. grajščine v Jičínovsi.
- „ dr. Kreiml Gustav, notar v Libohovicih.
- „ Klazar Henrik, tovar. v Kralj. dvoreu.
- Podružnica kluba čeških turistov v Kralj. dvoreu.

Kamniške podružnice:

- Gd. Perme Rafael, posestnik v Kamniku.
- „ Cvek Fran, trgovec v Kamniku.
- „ Zore Rudolf, učitelj v Komendi.
- Gdč. Ahčin Mimica v Kamniku.
- „ Ahčin Rezika v Kamniku.
- Gd. dr. Orel Ivan, gimn. učit. v Ljubljani.
- „ Petrovec Tomaž, učitelj v Čemšeniku.
- „ Gregorič Fran, c. kr. davkar v Kamniku.
- „ Bergant Luka, župan in posestnik v Kamniku.

Ziljske podružnice:

- Gd. dr. Müller Ferdo, c. kr. avskultant v Mariboru.

Na društvenem večeru dne 28. m. m.

je predaval g. učitelj Ludvik Stiasny o svojem potovanju iz Tiflisa čez Kavkaz do Vladikavkaza ter podal prav živo in zanimivo sliko o ondotnem goratem svetu, različnih kavkaških prebivalcih in njih prosveti. Izvrstni potopis, ki je izredno ugajal zbranim planincem, priobčimo z nekaterimi slikami še letos.

I. društveni izlet napravi „Slov. plan. društvo“ letos o Binkoštih. Več v prih. štev.

Kamniški salonski orkester je v nedeljo dne 22. t. m. priredil v korist Kamniške podružnice našega društva v kopaliskem salonu koncert, ki se ga je udeležilo poleg Kamničanov 10 članov Kranjske podružnice in 1 član osrednjega odbora. Orkester pod vodstvom skladatelja g. Parme je igral izborno. Želimo le, da bi koncertoval drugoč Ljubljančanom bolj prilično. Hvala mu iskrena!

Poročilo o delovanju Savinske podružnice leta 1899. (Konec). Kocbekova kočja je bila tudi letos oskrbovana po Pottovem sistemu. Oskrbnik kočje je bil Martin Žmavec z Ljubnega; bival je 3 mesece na planini.

Poset naših koč je bil dovoljen. Najbolje obiskovana je bila Hausenbichlerjeva

koča in to posebno ob otvoritvi in blagoslovljenju; sicer pa stoji v prvi vrsti Gornjegrajska koča na Menini planini, kjer je vpisanih 1899. l. 190 obiskovalcev. Ta koča pa stoji tudi na tako lepem prostoru — obširnem planinskem travniku — kakor malokatera druga v Alpah. Menina planina bi bila prav primerna za takozvano gorsko zdravilišče.

Tudi za pota po planinah je letos podružnica precej izdala. Najiminitnejši je pot v Turskem žlebu. Zgradbo tega pota je povzročil dični profesor dr. Frischauf, ki se je mnogo trudil z nabiranjem potrebne denarja in je tudi izdal posebno brošurico v nemškem jeziku, v kateri popisuje pot in njega važnost. Delalo je 6 delavcev skoraj dva meseca. Zanje se je bila postavila posebna koča, ki pa je po neprevidnosti zgorela. Ta pot se dokonča šele leta 1900. — Nov pot se je naredil tudi od Turskega žleba na Skuto. Dolg je okoli 3 ure hoda. Izgotovil ga je Miha Uršič za 125 gld., trasiral pa ga je in delo nadzoroval g. Miha Kos, učitelj na Holmcu pri Kamniku; zato mu gre iskrena hvala! Osrednji odbor je daroval 100 gld. Hvala!

Pot iz Robanovega kota do Kocbekove koče je dala podružnica popraviti. Plazovi so ga po zimi na raznih krajih precej poškodovali. Ker ga pa Celjska sekcija D. u. Ö. A. V. kot lastnica vkljub opozoritvi ni popravila do 1. avg., je storila to naša podružnica po J. Kladniku iz Luč. Ravno tako je dotičnik tudi popravil pot iz Luč mimo Luške koče in pred to kočo vse lepo očedil.

Važno je tudi, da je minolo leto e. k. hidrografski zavod za Štajersko ustanovil pri Kocbekovi koči vremensko postajo ter dovolil na leto 10 gld. nagrade za opazovanje; obenem je plačal vse stroške za prenašanje in postavljanje in tudi škrinj, kjer bodo aparati po zimi shranjeni. Osrednji odbor je podaril Holsterique barometer (aneroid), za kar ga zahvaljujemo prav toplo!

Podružnica si je tudi omislila razglednice, ki kažejo Ojstrico s Kocbekovo kočo, Gornjegrajsko kočo, Mozirje in Mozirsko kočo ter turistične znake. Te razglednice se v korist podružnice prodajajo v raznih krajih.

Štirim poslancem in namestništvu se je izročila spomenica glede ceste v Solčavo

in Logarjevo dolino, kakor se je sklenilo na lantskem obč. zboru.

Da bi se zanimanje za turistiko bolj povzdignilo, je priredila podružnica poučno-zabavne večere v Gornjem gradu. Pri prvem je predaval Kocbek o svoji prvi hoji na Ojstrico, pri drugem Šijanec o potovanju na Sv. Višarje in pri tretjem Kocbek o potovanju na kolesu po Gorenjskem, čez Predel ob Soči do Gorice.

Dne 11. julija so prišli ljubi nam gosti, odborniki Češke podružnice, na Menino planino v Gornjegrajsko kočo, kjer jih je podružnica pogostila. Njim na čast se je zakuril tudi velik kres, ob katerem smo prepevali vesele pesmi.

Tudi nekaj skupnih izletov se je priredilo: na Ojstrico, na Menino, na Mrzlico, na Boč i. t. d.

Leta 1899. je bilo 12 odborovih sej. Prejela je podružnica 278 dopisov, odposlala pa 638 pisem, dopisnic, pozivov in brzojavk.

Omeniti je tudi, da je načelnik g. Kocbek bil imenovan za častnega člana S. P. D. in pa — kar je posebno veselo znamenje — za častnega občana v Lučah. Zadnje omenjeno imenovanje je toliko važnejše, ker nam kaže, da prebivalstvo naših planinskih krajev ve ceniti zasluge mož, ki delajo v korist ljudstva.

Kadilnikovo slavlje. Znani stalni izletniki iz Kranja (takozvani „Joštarski klub“) in iz Ljubljane so napravili dne 25. minolega meseca pri Sv. Joštu starosti slovenskih hribolazcev, častnemu članu „Slov. plan. dr.“, gospodu Fr. Kadilniku, časten banket. Gostilničar Benedik je sobo, v kateri se je zbrala družba, ozaljšal in mizo svečanostno uredil. G. Kadilnik je menil, ko je vstopil, da je kako godovanje, a ko je zagledal na steni v okviru tablo z napisom:

„Slavnemu hribolazeu F. Kadilniku.“

Da cvetlice bi nabiral
zdrav, vesel še mnogo let,
od Sv. Jošta dol se oziral
na lepi naš gorenjski svet,
to Ti voščijo vsi
pravi Joštari!

je uvidel, kaj se pravzaprav namerava, in bil je do solz ginjen, v svoji skromnosti pa je omenil, da ne bi bil, če bi bil to vedel, vkljub zagotovilu ta dan prišel na goro.

Ko so posamezniki dohajali, so topiči pokali. Proti 1. uri se je pričel obed, ki je bil res jako okusno napravljen. Poleg finega cvička in drugega vina tudi ni primanjkovalo penečega šampanjca. Vrstil se je govor za govorom, na katere se je gospod slavljeneec ginjeno zahvaljeval, in ko je zvečer prišel čas odhoda, so imeli pač vsi banketniki zavest, da so poslavlili moža, kateremu se ima slovenska turistika mnogo zahvaliti, ter želeli so, da bi še mnogo let ostal Fr. Kadilnik čil in čvrst. Bog živi njega in njegove iskrene častilce!

Česka koča je bila, kakor piše gospod župan Muri z Jezerskega, sredi marcaja še vsa v snegu. V Savinskih planinah je bilo letos veliko snega. V kratkem se pa prične z gradnjo novega pota od Stullerjevega sedla do Češke koče.

Blejski „Curcomité“ je izdal v nemškem, slovenskem in češkem jeziku nov „prospekt“ za l. 1900. z zaznamkom vseh prenočišč in stanovanj v Bledu in v okolici ter z reklamnim popisom izprehodov, izletov in tur po Gorenjskem. Pri tem je prezl prospekt dosledno in demonstrativno vse naprave in koče Sl. pl. dr., zabeležil pa je

vestno vse koče D. Ö. A. V. Tako izzivajoče postopanje je naravnost žaleče, izraža se z njim odpor proti delovanju našega društva, in smeši se molče pred svetom ves dosedanji trud, ki ga je posvetilo Sl. pl. dr. v korist udobnosti potujočega občinstva. Kaj da je storilo Sl. pl. dr. ravno za Gorenjsko, ne bomo blejskemu „Curcomiteju“ tu razlagali; če ni sam zapazil v mali naši domovini naših del, ki so vzbudila pozornost daleč izven mej med Nemci in med Čehi, je pač za promet tujcev v naših krajih in za našo domovino premalo vnet ali pa je zagrizen nemški šovinita, ki naj potem ne vabi Slovencev in Čehov v svoje nemške zanjke.

Pripomnja: Ta dopis odličnega slovenskega domoljuba smo rade volje priobčili, ker je potožil, kar bi bili morali že zdavnaj javno ožigosati. Na čelu „Curcomiteju“ so odlični — — — Slovenci, celo večino imajo v odboru; imen nočemo imenovati, ker nas je sram. Za danes le izjavljamo urbi et orbi, da udarimo neusmiljeno po tistih Slovencih, ki so v odboru, ako se ne ganejo za domačo čast, kjer bi se lahko. Slovenci smo sami sebi največji sovražniki, ker zaničujemo sami svoje delo. Lepo delajo naši magnati!

Književnost.

Beneška Slovenija. Prirodnoznanstveni in zgodovinski opis. (15 podob). Spisal S. Rutar, c. kr. gimn. prof. Ljubljana 1899. Izdala „Matica Slovenska“. Natisnila J. Blasnikova tiskarna. S to knjigo, ki obsega 188 strani, nas je imenovani slovstveni zavod prav razveselil in ustregel mnogostranski želji, da avstrijski Slovenci natančneje spoznavajo bivališča bratskih, še sedaj 32.000 duš broječih beneških, Slovencev, njih šege, običaje in zgodovino. Tudi čitateljem „Planinskega Vestnika“ slavnoznanstveni pisatelj najprej prav temeljito in mikavno opisuje v „zemljepisnem delu“ prirodnoznanstvene razmere, krajepis, prebivalce, jezik in narodno blago. „Zgodovinski del“ je takole razdeljen: Prebivalci pred prihodom Slovencev, po prihodu Slovencev, pod patrijarhi; nemški vpliv na Furlanskem; pod beneško republiko; novejši dogodki. Prav primeren je tudi „krajevni imenik“ konec omenjene knjige. Podobe so prav lično izdelane. G. pisatelj je prav vestno

sestavil to knjigo in pri spisovanju uporabil mnogo in najboljših virov o beneških Slovencih. Deželo in prebivalce pa tudi prav dobro pozna, ker je tudi sam večkrat potoval po Beneški Sloveniji. Po vojski med Avstrijo in Italijo l. 1866. je bil tudi med beneškimi Slovenci plebiscit ali glasovanje o združenju z Italijo, in pri tej priliki je samo eden Slovenec glasoval proti združenju Beneške Slovenije z Italijo, kar je prav značilno.

Naši smo prav malo in le neznatnih nedostatkov; tako n. pr. na str. 24. je pri Čedadu omenjeno „okrožno sodišče“, pa ima le okrajno sodišče (preturo). Tudi bi omenili, da v zadnjem času pridno poitalijančujejo beneške Slovence, ker med nje vedno bolj pošiljajo italijanske duhovnike in učitelje.

Knjiga je zelo zaminiva zlasti za turiste, katerim bode izvrstno služila pri potovanju po Beneški Sloveniji, katero diči mnogo prav lepih in romantičnih krajev. Prav toplo jo priporočamo svojim članom in čitateljem.

Poziv.

Zunaj bivajoče člane vljudno in nujno prosimo, da nemudoma pošljejo članarino za leto 1900. in sicer podružniški člani dotični podružnici, člani osrednjega društva pa osrednjemu društvu v Ljubljani.

Odbor.

Razpis.

Čuvaja za Triglavsko kočo iščemo za mesece julij, avgust in september. Trezen, krepak mož mora znati slovenski pisati in brati in nemški vsaj nekoliko govoriti. Oskrbovati mu bode kočo in po trikrat na dan opazovati vreme.

Ako je oženjen in bi ga mogla deloma žena namestovati, bi zaslužil z nošnjo provijanta in kot vodnik za male ture še mnogo.

Plača po dogovoru.

Oglase sprejema

„Slovensko planinsko društvo“.

Članarina „Slov. plan. društva“ in njgovih podružnic znaša na leto 6 K; poleg tega zneska plača nov član tudi 2 K vpisnine. Ustanovnik plača enkrat za vselej 60 K.

„Plan. Vestnik“ prejmljejo vsi člani brezplačno. Nečlane stane na leto 4 K, dijake 2 K 40 h.

Društvena znamenja dobivajo častiti člani v društveni sobi v Narodnem domu v Ljubljani, pri podružniških odborih in pri gospodu Ivanu Sokliču, trgovcu Pod trančo v Ljubljani. Eno znamenje stane 2 K.

Brata Eberla,

pleskarja c. kr. drž. in c. kr. priv. južne železnice
v Ljubljani, v Frančiškanskih ulicah št. 4,

prevzemata vsa v pleskarstvo spadajoča dekorativna, stavbinska in pohištvena dela.

Delo resno in fino, izvršitev točna in po najnižjih cenah.

JOSIP OBLAK,

umetni in gal. strugar v Ljubljani,

priporoča

svojo na novo urejeno delavnico za Florijansko cerkvijo v ulicah na grad št. 7. v naročitev vsakovrstnih strugararskih koščenih, roženih in drugačnih izdelkov, ki tere bode solidno in ceno izvrševal po načrtih ali brez njih.

Josip Maček

na Mestnem trgu v Ljubljani

priporoča svojo zalogo mnogovrstnih domačih in tujih žganih pijač, kakor: pristen brinovec, slivovko in tropinovec, I. vrste francoski in ogrski konjak, rum in mnogovrstne druge likerje po nizki ceni.

Restavracija Železnikova

na Dovjem

preskrbuje tujcem in turistom vodnike, vozove in prenočišča. Dobra jedila, pristna pijača in prijazna postrežba.

FOTOGRAFIJA

je nedvomno najlepša in najkratkočasnejša zabava!

Fotografski aparati

in sploh vsi drugi v fotografsko stroko spadajoči predmeti za amaterje in za strokovnjake so vedno v največji zalogi na razpolago.

Pouk v fotografiranju za novince preskrbim sam in brezplačno.

Členiki so vedno brezplačno na razpolago. Dalje priporočam svojo tovarniško zalogo

☞ papirja ter pisalnih in risalnih potrebščin. ☞

JOS. PETRIČ,

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 4.

Ivan Soklič

v Ljubljani, Pod trančo št. 1,

priporoča svojo veliko zalogo **klobukov**, posebno **lodnastih** za hribolazce in lovce iz tvornice Jos. in Ant. Pichlerja, c. kr. dvor. založnikov.
Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

Franc Čuden,

urar v Ljubljani na Mestnem trgu,

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnih žepnih in stenskih ur ter budilnikov. Vsi izdelki so priznani izvrstni in po ceni. Popravila se izvršujejo natančno in dobro.

☛ Cenovniki na zahtevanje brezplačno. ☚

Vinko Čamernik,

kamenosek v Ljubljani, v Slomškovi ulici št. 9, (zaloga spomenikov na Dunajski cesti nasproti bavarskemu dvoru),

priporoča svoj **kamenoseški obrt**, posebno za cerkvene in druge stavbinske izdelke, marmorne plošče za hišno opravo i. t. d.

Solidno delo, nizke cene. Ceniki in obrisi na zahtevo zastoj.

Firme na steklo in vsakovrstne druge napise, izvirne diplome in vsakovrstna kaligrafska in litografska dela

izdeluje umetniško in ceno

Vinko Novak,

umetni slikar in litograf

v Križevniških ulicah št. 9 v Ljubljani.

HUGON IHL

v Ljubljani, Špitaleške ulice št. 4,

priporoča

svojo veliko zalogo vsake vrste **suknenega** in **manufakturnega blaga** na debelo in na drobno po najnižjih cenah.

Vnanja naročila izvršuje hitro in natančno.

J. Bonač

v Ljubljani,

v Šelenburgovi ulici št. 5, naspr. nove pošte,

priporočam vjundno svojo trgovino s papirjem in s pisalnimi potrebščinami. Vzorce papirja pošiljam na ogled.

V svoji **knjigovzornici** izdelujem vezi **proste in najtnejše**. Prevzemljem izdelovanje vsakovrstnih razglednic po fotografijah, 1000 lepih razglednic 28—32 K. Imam veliko zalogo razglednic mesta Ljubljane z različnih strani.

10 najlepših razglednic samih cerkev ljubljanskih za 66 h, s pošto 76 h.

Edina zaloga **svinč-nikov družbe sv. Cirila in Metoda** (iz Hardtmuthove tvornice).

Prekupnikom **velik** popust.

Tiskarna in kamenotiskarna A. KLEIN & Comp.

v Ljubljani, v Špitalskih ulicah št. 5,
se priporoča
v naročitev vseh v to stroko spadajočih del in za zalogo raznih tiskovin.

GRIČAR in MEJAC

v Ljubljani, v Prešernovih ulicah št. 9,
priporočata svojo bogato zalogo izgotovljene moške in ženske obleke ter najboljše perilo in zavratnice. Zlasti opozarjata na nepremična **lodnasta** oblačila in plašče za **turiste**.

Naročila po meri se izvršujejo točno in ceno na Dunaju. Ilustrovani ceniki se razpošiljajo franco in zastoj
Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

Adolf Hauptmann

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 41.

Tovarna

oljnatih barv, firneža, laka in kleja.

Zaloga

slikarskih in pleskarskih predmetov.

Engelbert Franchetti,

trivec v Ljubljani, Jurčičev trg št. v. 3.,

priporoča slav. p. n. občinstvu svojo novo in elegantno urejeno **brivnico**.

Za dobro in točno postrežbo je najboljše preskrbljeno.

MARIJA PLEHAN,

svečarica in lečarica v Ljubljani na Sv. Petra cesti št. 63,

priporoča svojo veliko zalogo sveč ter mnogovrstnega **medenega blaga** in slaščic.

Kupuje med v panjih in vosek.